

Začínáme číst v novém církevním roce podle tzv. Ekumenického lekcionáře. Číst podle rozpisu církevních společenství má smysl. Jednak víte, že nejste sami a pak si můžete sdílet výklady a učit se. A vaši posluchači mohou mít o trochu více jistoty, že do nich nebudete tlačit nějakou církevníčinu či subjektivní názory. V tomto rozpisu pro celý rok to budou vždy čtyři texty. K žalmovému také jeden z knih Staré smlouvy a pak dva z Nové smlouvy, jeden z evangelia a druhý z apoštolských dopisů.

„Slovo o Judsku a Jeruzalému, jež ve vidění přijal Izajáš, syn Amósův: I stane se v posledních dnech, že se hora Hospodinova domu bude tyčit nad vrcholy hor, bude povznesena nad pahorky a budou k ní proudit všechny pronárody. Mnohé národy půjdou a budou se pobízet: „Pojďte, vystupme na horu Hospodinovu, do domu Boha Jákobova. Bude nás učit svým cestám a my po jeho stezkách budeme chodit.“ Ze Sijónu vyjde zákon, slovo Hospodinovo z Jeruzaléma. On bude soudit pronárody, on ztrestá národy mnohé. I překují své meče na radlice, svá kopí na vinařské nože. Pronárod nepozdvihne meč proti pronárodu, nebudou se již cvičit v boji. Nuže, dome Jákobův, choďme v Hospodinově světle!“ (Izajáš 2:1-5)

„ O onom dni a hodině však neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn; jenom Otec sám. Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noeho: Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny – takový bude i příchod Syna člověka. Tehdy budou dva na poli, jeden bude přijat a druhý zanechán. Dvě budou mlít obilí, jedna bude přijata a druhá zanechána. Bďte tedy, protože nevíte, v který den váš Pán přijde. Uvažte přece: Kdyby hospodář věděl, v kterou noční dobu přijde zloděj, bděl by a zabránil by mu vloupat se do domu. Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.“ (Matoušovo evangelium 24:36-44)

Žalm 122 a Dopis Římanům 13:11-14

Apokalypsa

Tyto verše Matoušova evangelia (a s ním i dalších dvou - Markova a Lukášova) se nazývají malou apokalypsou. Nic malého to podle čtených textů není. Hned první otázkou tedy je, co vidíme pod pojmem *apokalypsa*. Je to filmové zpracování z roku 1979 či 2006? Či rovnou film *Armagedon* (1998)? Je to nějaká pasáž z knih Petry Hůlové a nebo záběr nějakého lidského života? Třeba něco rovnou z vašeho života či historie vaší rodiny? Jeden pacient po centrální mozkové příhodě stížený dalšími chorobami ztěžujícími jeho stav, nás s paní psycholožkou uvítal ve svém pokoji slovy: „Jsem rozhodný zastánce eutanazie!“ A pak jsme vedli asi půlhodinový rozhovor, možná delší. V něm přišla řeč na různé příběhy ze života, na matku, manželku a na syna, kteří se o pacienta v jeho bezmoci starají. Zdánlivě malá apokalypsa, ve které jsou velké děje.

Všechny tyto texty můžeme číst dnešními očima podrážděnými vzpurností jedinců a zoufalstvím osobních zápasů a válek. Znechucení dobou ale byli i potulní mesiášové, kteří v době sepsání působili v Izraeli či celé Levantě. A také jejich posluchači. Je dobré texty číst spolu s těmi, kteří je psali v naději, kterou zvěštovali.

Apokalypsa je „zdvížení opony“¹, tedy chvíle, kdy se nám všem vyjasní. Spíše, než katastrofické děje, které se nám promítají očním pozadím, jsou to tóny naděje a radosti. Přece jenom to bude mít nějaký závěr. Přece jenom si nemůže nějaký světovládce vykřikovat co chce. Pánem a králem všeho zůstává ten, který sedí na trůnu. A jemu: „*Králové světa odevzdají svou slávu*“ a „*V něm se shromáždí sláva i čest národů.*“ (Zjevení 21:24 a 26) Všichni - jedinci i celé demokracie odevzdají to, co jim bylo propůjčeno. A Pán Pánů v tom všem dovede najít i to lepší a jedinečné. Nejen ty hrůzy.²

Následná Ježíšova slova v evangeliích malé apokalypse mluví o Noemových časech. Podle mého soudu by bylo nesprávné vytýkat lidem, že se radují, jedí, pijí a vstupují do manželství. Opakem by byla askeze, kterou si nikdo z nás rodičů nepřeje. Všichni přece rádi sezdváme své děti a s potěšením

¹ *apo pryč*, od *kalyptein* je zakrývat, skrývat

² Lidé mi někdy vytýkají, že otevírám v parlamentní kapli některým politikům, kteří řekli to či ono. Vítám se dávám prostor církevním hodnostářům, kteří v očích kritiků selhali. Ano, dělám to ve vědomí absolutní nadvlády Pána všech Pánů a s potřebou každému naslouchat pokoušet se porozumět. Proto poslouchám některé dopředu odsuzované projevy z balkónu. Věnuji se maličkostem.

vozíme kočárky. Výklady evangelia moc často zakopnou v kárání a výtkách celému světu. Zjevuje se víc hřích a provinění, než naděje a východiska. Promítáme v tom všem svoji nespokojenost s dobou, s mladými a naopak starými lidmi a také politickým životem. A to asi není úplně správné. Ježíšova slova ukazují naprostou nepředpokladatelnost konce všech věcí. Nikdo to nebude předpokládat, všichni budou spokojeni³ a budou všechny světové hrozby považovat za zažehnané. Tehdy přijde Pán.

Všichni si v tom okamžiku budeme rovni, ženy a muži, jak říká Matoušův čtený text. Jeden či jedna z nás bude vzat či vzata a druhý či druhá zanechána. Znamená to však spíše než nějaké vymizení osob směrem do nebe, že někteří z mužů či žen se postaví na správnou stranu,⁴ budou připraveni či citliví, vyhlížející a řečí evangelia *bdějí*.

Izajášův text a Žalm 122 soustředí naši mysl na Jeruzalém. Takové umístění do našich map nás buď vyloučí, protože jsme se nikdy nedostali do Jeruzaléma a nejsme Izraelité. Žijeme mimo střed světa. A nebo nás naopak učí, že všechno podstatné se děje v Jeruzalémě a tak se všechno politické dění kolem Izraele musí nutně odrážet v biblických proroctvích. Izraeli se musí všechno prominout a politicky prosté věci se musí zkomplikovat duchovními výklady. To ale evangelium odcizuje. Podle mého to tak není, sudte sami.

Boží lid se tu spíše jeví jako lid víry a Jeruzalém jako místo Boží spravedlnosti, to město a chrám viděné ve Zjevení. To je ten Jeruzalém přicházející. Pakliže se roztrhla na Velký pátek vedví opona v Jeruzalémském chrámě, pak otevřela cestu do svatyně⁵ a ukázala, že v ní nic není. Chyběla v ní schrána svědectví, truhla smlouvy, která je však vidět v Janově Zjevení. A takové vidění Jeruzaléma víru přivlastňuje. Tam, v tom novém světě už nebude ani ten chrám (21:22), tam bude jen Pán Bůh a Beránek za nás za všechny obětovaný. Takové vidění dělá víru ještě více prostou a přijatelnější.⁶

A nás takové vidění povzbuzuje ke bdění, k připravenosti, k otevřenosti času i lidem. To, že s vědomím částečného poznání a pokory držíme to, co je rozumné a spravedlivé, to je dobře. Pak za sebe odmítáme to, co je zjevně nespravedlivé a zlé. A také je zcela na místě ta naše otevřenost konečnému soudu Božímu, se kterou dáváme naději všem lidem kolem nás. Ta je také v pořádku. Budeme pak dobří hospodáři, kteří budou připraveni s celým svým životem a také se vším, za co neseme odpovědnost.

Co si ponese?

- Nebudeme jiným kázat mravy a děsit je výlučnou spásou některých jedinců. Nenecháme se inspirovat vztekem pocházejícím ze zjednodušeného chápání světa. Bože, my jsme selhali, my jsme strašili svět jako správci nějakých tajemství a zapomněli jsme na lidskost a na úsvit nových poměrů - lásky, radosti a pokoje
- Nebudeme přízemní lidé. Čekáme nové nebe a novou zemi ve všech významech toho vyjádření, jako to řekl apoštol Petr (2. dopis Petřův 3:13)
- A přesto zůstáváme při zemi, ale v plném střehu jako atleti zakleknuti v blocích ke krátkému sprintu. Čekáme ten výstřel, ten hlas trumpet...⁷

Bože Otče, byl jsi u našeho početí, s tebou to všechno na světě začalo
Synu Otce, byl jsi vždycky na cestě spolu s námi, s tebou jsme i my ukřižování tomuto světu
Duchu svatý, ve tvé moci jsme vstali dnes ráno a vstaneme také k novému životu v plném světle.
Požehnej nám a veď nás svou mocí. Amen

³ „Sami přece dobře víte, že den Páně přijde, jako přichází zloděj v noci. Až budou říkat ‚je pokoj, nic nehrozí‘, tu je náhle přepadne zhouba jako bolest rodičku, a neuniknou. Vy však, bratří, nejste ve tmě, aby vás ten den mohl překvapit jako zloděj.“ (1. dopis do Tesaloniky 5:2-4)

⁴ řecké *paralambanō* především znamená: postavit se na něčí stranu

⁵ „Cestou novou a živou, kterou nám otevřel zrušením opony – to jest obětováním svého těla.“ (Dopis Židům 10:20) To, co jsme viděli na kříži je opona. Ta která se roztrhla při Ježíšově smrti i v chrámě: „A hle, chrámová opona se roztrhla vpůli odshora až dolů...“ (Matoušovo evangelium 27:51). A Zjevení Janovo vidí svatyni už otevřenou (11:19)!

⁶ Člověka tam neomezuje liturgie a všelijaké chrámové zvyky a předpisy, nemusí smekat a nestará se o to, kdy se kleká a kdy se stojí a nemusí se učit zpěvy. Všechno mu přijde jasné. Na kolena padneme všichni a zpívat bude umět každý.

⁷ Při práci si dost často poslouchám Händelovo vyznání https://youtu.be/_rQYv8EsGSQ?si=aoyFm-Xs-3blODY6